Projekt-Newsletter #02 / 25.01.2018

Dieselsummit

Dieselgate je aktuálně stále velkým tématem, které rezonuje veřejností. V srpnu, téměř 2 roky po medializaci podvodu s emisemi, uspořádala německá vláda tzv. Dieselsummit, na který pozvala zástupce federálních ministerstev a všech velkých německých automobilek. Zástupci občanské společnosti jako DUH a jiné nevládní organizace pozvány nebyly, což vedlo k obrovské nevoli veřejnosti. DUH a jiné iniciativy a sdružení zorganizovaly demonstraci před budovou federálního ministerstva dopravy. DUH vedla medializovanou národní debatu o tomto summitu, který je hodnocen jako velmi neúspěšný s nulovým efektem na kvalitu ovzduší ve městech. Naší experti kritizovali rozhodnutí modernizovat automobily kategorií EURO 5 a EURO 6 pouhou softwarovou aktualizací, která je čistě kosmetická a nemá žádný skutečný dopad na emise. DUH byla požádána o zapojení do pracovních skupin ke zkoumání technických a právních otázek, a byla tak následně schopná zasazovat se o zlepšování environmentálních a zdravotních aspektů v tomto sektoru. Kromě této velké demonstrace DUH použili své nafukovací auto při různých příležitostech po celém Německu. Auto bylo instalováno na několika místech v Lipsku, Mnichově, Stuttgartu, automobilovém veletrhu IAA ve Frankfurtu a v Berlíně v čase druhého výročí aféry Dieselgate. Jako příspěvek do diskuse DUH vyvinul osmibodový plán pro okamžité dodržování hodnotových limitů. ODKAZ: Tisková zpráva s doplňujícími informacemi (v němčině)

Vývoj soudních sporů o kvalitě ovzduší

V posledních měsících jsme zaznamenali velmi zajímavé pokroky v případech ve Stuttgartu a Mnichově. Správní soud města Stuttgart dal za pravdu žalobě sdružení DUH a prohlásil současný návrh plánu pro čisté ovzduší za neplatný. Soud upřesnil, že celoroční zákaz ježdění na naftu je v nízkoemisní zóně ve Stuttgartu nevyhnutelný. Spolková země Baden-Württemberg podala žádost o přezkum k Federálnímu správnímu soudu v Lipsku: případ bude přezkoumán 22. února 2018.

26. října 2017 správní soud Bavorska pohrozil Bavorsku uložením pokuty 4000 EUR, neboť zde stále nebyl spuštěn proces účasti veřejnosti na aktualizaci mnichovského plánu kvality ovzduší. Bavorská vláda tuto pokutu zaplatila, aniž by jednala v souladu s povinností stanovenou

The project *Right to Clean Air* (LIFE15 GIE/DE/000795) is co-financed by the EU LIFE program of the EU Commission.

rozhodnutím soudu. DUH tedy podala již třetí žádost o uložení pokuty až do výše 25 000 EUR nebo donucovacího zadržení. Mnichovský správní soud bude o této záležitosti rozhodovat 29. ledna 2018.

V září 2017 jsme odeslali dopisy úřadům měst, kde byl výskyt NO_2 v roce 2016 vyšší než 44 µg/m³. Žádali jsme o vhodná opatření pro urychlené snížení znečištění ovzduší v souladu s limitem kvality ovzduší. To bylo prvním krokem v potenciálně novém případu o kvalitě ovzduší. Návazně na to DUH oznámila, že podá tři další žaloby z důvodu soustavného nedodržování NO_2 limitů ve městech Kiel, Hannover a Halle (Saale). 22. února 2018 bude Federální správní soud v Lipsku rozhodovat o implementaci zákazu nafty v Düsseldorfu a Stuttgartu. Toto rozhodnutí bude velmi důležité pro zlepšování kvality ovzduší jak v Německu, tak i v ostatních členských státech EU. Další podrobné informace a novinky týkající se všech našich případů naleznete na naší webové stránce.

Příručka „Žaloby kvůli znečištění ovzduší“ v angličtině

DUH publikovalo novou verzi příručky „Žaloby kvůli znečištění ovzduší“, která shrnuje případy týkající se nedodržování limitů kvality ovzduší, které DUH v současnosti vede. Dokument poskytuje náhled na situaci kvality ovzduší v Německu a její právní základ. Čtenáři mohou také naleznout příklady opatření ke zlepšování kvality ovzduší. Příručka je dostupná ke stažení na stránce našeho projektu, v českém jazyce je dostupná ke stažení zde.

Capacity Building Workshop v Bratislavě

Druhý workshop byl zorganizován 6. dubna 2017 v Bratislavě spolu s kolegy z LIFE projektu Clean Heat (LIFE14 GIE/DE/490). Workshop byl podpořen Dánskou ekologickou radou (DEC), CEPTA a Ministerstvem životního prostředí Slovenské republiky. Během workshopu jsme hovořili o tématech všeobecného stavu kvality ovzduší a opatření a právní kroky pro lepší implementaci legislativy ke zlepšení kvality ovzduší směrem k domácímu vytápění jakožto primárnímu zdroji polétavého prachu na Slovensku. Konference se účastnilo 65 zástupců nevládních organizací, občanských iniciativ, obecních a krajských úřadů, průmyslu, vědců a také právních expertů. Ministerstvo životního prostředí si uvědomuje, že kvalita ovzduší je jednou z největších výzev na Slovensku a prohlásilo, že je potřeba provést četná opatření pro snížení znečištění ovzduší. Například informovat veřejnost o lepších metodách vytápění a technologiích, a zároveň zavedení přísnějších emisních limitů, programů finanční podpory a předpisů pro zákaz vytápění škodlivými palivy.

Capacity Building Workshop v Krakově

26. listopadu 2017 zorganizovala DUH třetí Capacity Building Workshop v Krakově. Po úspěšné akci v Bratislavě jsme pokračovali v konceptu spolupráce s LIFE projektem Clean Heat. Fundacja Frank Bold podpořila konferenci „Jak zlepšit kvalitu ovzduší v Polsku?“. Tématem byly zdroje znečištění ovzduší, opatření pro zlepšování kvality ovzduší a právní kroky pro lepší implementaci legislativy kvality ovzduší. Workshop se navíc speciálně zaměřil na domácí vytápění, které je hlavním zdrojem znečištění ovzduší v Polsku. Účastnilo se 48 zástupců ze 40 různých institucí, např. obecních a ústředních úřadů, environmentálních organizací a občanských iniciativ. Byli jsme překvapeni úspěšnými aktivitami lokálních skupin Smog Alert a adaptací německého konceptu “klimamanager“ v Polsku. Diskuse s účastníky workshopu, kterými byly osoby zainteresované na tématu, byla velmi plodná. Příklady dobré praxe z Německa, České republiky a Slovenska byly skvělým pojítkem k následujícím aktivitám.

Capacity Building Workshop v Brně

Frank Bold Society zorganizoval 29. září 2017 v Brně workshop s názvem „Zlepšovaní kvality ovzduší v obcích“ v rámci LIFE projektu Right to Clean Air. Na workshopu byly poskytnuty informace, které mohou obce využít pro zlepšení lokální kvality ovzduší a jaké nástroje k tomu mohou využít. České zákony poskytují určité nástroje, avšak obce je zřídka využívají, protože mohou být příliš komplikované a finančně náročné, zejména pro menší obce. Workshopu se zúčastnilo 15 zástupců obcí a veřejnosti a své poznatky prezentovalo 7 přednášejících. Prezentace obsahovaly příklady dobré praxe ochrany kvality ovzduší v Německu, právních nástrojů, politik ochrany ovzduší a jejich implementace, možností financování a možností monitorování samotnými obcemi. Zástupci tří občanských iniciativ navíc hovořili o problémech, se kterými se ve své činnosti setkávají, jako např. domácí vytápění a znečištění ovzduší v blízkosti škol v Praze.

Konference o dopadu znečišťujících látek v ovzduší na zdraví v Berlíně

DUH společně s Health and Environment Alliance (HEAL) zorganizovala konferenci “Dopady znečisťujících látek na zdraví“ pro zvýšení povědomí o znečištění ovzduší a jeho dopadech na lidské zdraví, která sloužila ke shromáždění nejnovějších vědeckých poznatků. Konference se konala 22. listopadu 2017 v Berlíně a účastnilo se jí více než 50 zástupců z místních a státních úřadů, ministerstev, environmentálních organizací, médií a vědeckých kruhů.

Existují jasné vědecké důkazy o škodlivém vlivu znečisťujících látek dokonce i pod hodnotami limitu kvality ovzduší. Vliv ultra jemných částic uvolňovaných při spalování např. dřeva ale není ve veřejné a politické debatě nijak reflektován. Bylo prokázáno, že tyto částice mají vážný dopad

např. na zánětlivé procesy spojené s chronickými onemocněními. V posledních letech bylo soudy několikrát potvrzeno právo na čisté ovzduší pro každého občana. Čtyři odborníci z oblasti medicíny prezentovali nejnovější studii, která poukazuje na škodu, kterou částice způsobují kardiovaskulárnímu systému, dýchacímu traktu a nervovému systému. Předmětem konference byla také témata cukrovky a dopadu na těhotné ženy a nenarozené děti. Příspěvek Světové zdravotnické organizace (WHO) otevřel závěrečnou diskuzi o důležitosti sdělovat vědecké informace "neprofesionálům" takovým způsobem, aby pochopili negativní důsledek špatného ovzduší na jejich vlastní zdraví. Zpětná vazba ukazuje, že prezentace jsou důležitým zdrojem v ne zcela průhledném procesu vytváření důkazů, kdy na jedné straně figuruje nadbytek publikací jednotlivých sdružení a na druhé konsensus, na kterém se expertní komise shodují každých 10-15 let. V roce 2017 se o tomto problému mluvilo pouze na několika málo akcích.

Evropská konference o znečištění ovzduší v Paříži

Evropská Komise zorganizovala 15. a 16. listopadu 2017 fórum Clean Air 2017 v Paříži, kde shromáždila experty a osoby s rozhodovací pravomocí, aby se zabývali nejdůležitějšími otázkami a vyměnili si nejlepší poznatky z praxe v dané oblasti. Znečištění ovzduší je nejčastější příčinou předčasných úmrtí v Evropě. EEA publikovala nejnovější čísla předčasných úmrtí způsobených znečištěným ovzduším jen pár týdnů před konferencí. Více než 400 000 Evropanů každoročně předčasně umírá v důsledku znečištění ovzduší a miliony trpí kardiovaskulárními nemocemi a nemocemi dýchacího traktu.

Třemi hlavními tématy byla kvalita ovzduší ve městech, znečištění ovzduší zemědělstvím a kvalita ovzduší a příležitosti pro business v oblasti čistého ovzduší. Konference se pokusila odpovědět na nejdůležitější otázky pomocí panelových diskusí a přednášek expertů. Problémy byly samozřejmě známy již dříve a nebyly vyřešeny v průběhu diskuze, ale po tom, co EEA a WHO poukázala na to, že musíme konat, jelikož není možné přestat dýchat, se všichni experti shodli, že musíme jednat ihned a akceptovat, že neexistuje plán B pro implementaci efektivních opatření ve všech sektorech. Prezentace příkladů nejlepší praxe také poukázala na existenci proveditelných způsobů snížení znečištění. Oficiální report z konference je dostupný ke stažení zde: https://euconf.eu/clean-air/index.html

Dýchat přestat nemůžeš – krátký film o znečištění ovzduší

Znečištění ovzduší není problémem jednotlivých hotspotů. Nejnovější data ukazují, že čelíme problému, který se týká celých měst, včetně menších měst a předměstí. Pro zvýšení povědomí o tomto problému jsme vytvořili krátký film, na který se můžete podívat zde: https://www.youtube.com/watch?v=PtNzqJGOGhU

Kontakt:

Deutsche Umwelthilfe e.V.
Amrei Münster
Hackescher Markt 4
10178 Berlin
muenster@duh.de
Tel.: 030 2400867-71